

Openbaar

Zaaknummer Z/25/291563

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen Kernachtig Wijchen: Aanrijtijden ambulances

Collegedatum: 15 april 2025

Kernboodschap

Bij spoedritten van ambulances maken we verschil tussen A0- en A1-spoedritten. Bij A0-spoedritten is er sprake van een levensbedreigende situatie. Bij A1-spoedritten is er ook sprake van een spoedgeval, maar net iets minder urgent dan A0. Voor beide categorieën geldt de streefnorm van 15 minuten in 95% van de gevallen. De streefnorm voor A0-spoedritten wordt wel gehaald (96%); voor A1-spoedritten is dat niet het geval (91%).

Oorzaken voor het niet altijd halen van de streefnorm zijn: de hoge druk op ambulances in dichtbevolkte gebieden, de langere rijtijden naar kleinere dorpen, en de verhuizing van de meldkamer naar Apeldoorn in 2023. De inzet ambulances is niet afhankelijk van een vaste standplaats maar dat de dichtstbijzijnde ambulance gaat rijden.

Er lopen initiatieven om te verbeteren vanuit de veiligheidsregio, vanuit de Regionale Ambulancevoorzieningen en vanuit de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die in gesprek is met Zorgverzekeraars Nederland en Ambulancezorg Nederland.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Antwoord van het college

1. Klopt het dat de norm niet gehaald wordt en dat die in eerdere jaren ook niet gehaald is?

Bij spoedritten maken we verschil tussen A0- en A1-spoedritten. Bij A0-spoedritten is er sprake van een levensbedreigende situatie. Bij A1-spoedritten is er ook sprake van een spoedgeval, maar net iets minder urgent dan A0. Voor beide categorieën geldt de streefnorm van 15 minuten in 95% van de gevallen. De 15-minutennorm voor ambulances is geen medische zorgnorm. Deze norm wordt gebruikt voor de bepaling van capaciteit op regionaal niveau.

De streefnorm voor A0-spoedritten wordt wel gehaald. In 96% van de spoedritten is de ambulance binnen 15 minuten ter plaatse.

De streefnorm voor A1-spoedritten wordt de afgelopen jaren niet behaald. In 91% van de A1-spoedritten is de ambulance binnen 15 minuten ter plaatse.

De cijfers in het RTL-artikel gaan over alle situaties waarbij de ambulance met zwaailicht en sirene uitrukt (de A0- en de A1-spoedritten samen). Hoewel voor beide categorieën de norm van 15 minuten geldt, zijn niet alle spoedsituaties even tijdskritisch.

2. Welke oorzaken ziet het college voor deze overschrijdingen?

Het college ziet een aantal oorzaken:

- *Oorzaak 1: Dichtbevolkt gebied*

Wijchen ligt in een dichtbevolkt gebied, waardoor er vaker meerdere incidenten tegelijk kunnen plaatsvinden. Dit kan betekenen dat de dichtstbijzijnde ambulance al bezet is. Een andere ambulance moet dan van verder weg komen.

- *Oorzaak 2: Dorpen met lange aanrijtijden*

Sommige dorpen in de gemeente Wijchen hebben een langere aanrijtijd. Het duurt gemiddeld 2 minuten op de meldkamer om te bepalen of een ambulance nodig is. Daarna heeft het ambulancepersoneel 1 minuut om te vertrekken. Er blijft dan ongeveer 12 minuten over voor de rit. Voor dorpen zoals Balgoij, Batenburg en Niftrik is dit krap.

- *Oorzaak 3: Verhuizing van de meldkamer naar Apeldoorn*

Een mogelijke uitleg voor de dalende ontwikkeling in 2023 is de verhuizing van de meldkamer naar Apeldoorn. De vorming van één gezamenlijke meldkamer in Oost-Nederland is onderdeel van landelijk beleid. Sinds de verplaatsing naar Apeldoorn is de meldtijd met bijna een minuut toegenomen. Het centraliseren van de meldkamer heeft voordelen, zoals een betere verdeling van de werklust. Maar verhuizen met 5 regio's naar Apeldoorn dat betekent samengevoegd 5 manieren van werken, waarbij van elkaar geleerd moet worden en men moet komen tot een gezamenlijke eenduidige aanpak. Daar is volop de aandacht voor en wordt geïnvesteerd en zo ook in de kennis van de gebieden.

3. Welke maatregelen worden genomen om deze percentages te verlagen?

- *Maatregelen vanuit de VRGZ*

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) werkt aan een betere verdeling van ambulances, een slimmer dienstrooster en nieuwe manieren voor de verbetering van het meldkamerproces. Uit ervaring weet de VRGZ dat meer ambulances of extra standplaatsen niet altijd zorgen voor kortere aanrijtijden.

- *Maatregelen vanuit de RAV's*

De meldkamer in Apeldoorn bedient het gebied Oost5, waarin vijf Regionale Ambulancevoorzieningen (RAV's) samenwerken. RAV's doen hun uiterste best om zoveel mogelijk mensen binnen 15 minuten te bereiken. Dit doen ze door ambulances zo strategisch mogelijk te positioneren. Dit wordt continu geregistreerd door de meldkamers ambulancezorg met behulp van slimme software.

De ambulancezorg wordt gefinancierd door zorgverzekeraars. Extra werkplekken bij de meldkamer zijn theoretisch mogelijk (elk jaar wordt er door de VRGZ onderhandeld met de zorgverzekeraars over de budgetten.), maar door personeelstekort is uitbreiding lastig. Er geldt een arbeidsmarktproblematiek voor verpleegkundigen voor de meldkamer.

- *Maatregelen vanuit het ministerie - Reactie van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op Kamervragen (Kamerstukken II 2024/25, nr. 2025Z03386)*

De minister gaat in gesprek met Zorgverzekeraars Nederland en Ambulancezorg Nederland met de vraag welke verbetermaatregelen inmiddels genomen zijn, en nog genomen kunnen worden, om te lange responstijden in dunbevolkte landelijke gebieden, zoals grensregio's, te voorkomen.

Daarnaast wordt dit jaar de Wet ambulancezorgvoorzieningen geëvalueerd, waarbij onderzocht wordt of de wet in de praktijk doeltreffend is in het borgen van kwaliteit en continuïteit van ambulancezorg.

Tot slot geeft de minister aan dat extra ambulanceposten in regio's waar de norm vaak niet gehaald wordt, niet de oplossing zijn (Kamerstukken II 2024/25, nr. 2025Z03386). Het aantal (statische) ambulanceposten is niet als enige relevant voor de tijdigheid van ambulances. Ambulances zijn constant onderweg en keren niet steeds terug naar hun standplaats voordat zij opnieuw ingezet worden. Het komt in de praktijk regelmatig voor dat een rijdende ambulance, die bijvoorbeeld net een inzet heeft gehad, alweer wordt opgeroepen voor een volgende inzet. Ook kan een ambulance ten behoeve van de regionale dekking in een bepaald gebied gepositioneerd worden (bijvoorbeeld bij een belangrijk kruispunt), maar niet per se bij een standplaats. De meldkamer ambulancezorg ziet precies waar de ambulances rijden of staan en maakt op basis daarvan een keuze welke ambulance het beste kan worden ingezet. Als alle ambulances binnen een regio bezet zijn, worden beschikbare ambulances uit buur-regio's zodanig gepositioneerd, dat de bereikbaarheid weer zo optimaal mogelijk is. Dit proces vindt dag en nacht plaats. Het is in het licht van personeelsschaarste niet realistisch om een overcapaciteit van posten na te streven en ambulances bij te kopen die weinig ritten krijgen en bemand moeten worden met gespecialiseerde verpleegkundigen die we op andere plekken hard nodig hebben, zoals op de SEH of de IC.

4. Zijn er in de kernen waar de norm niet gehaald wordt, extra voorzieningen nodig zoals een uitbreiding van burgerhulpverlening om de wachttijd tot de komst van de ambulance te overbruggen?

Het is van belang om een netwerk van burgerhulpverleners te hebben. De burgerhulpverleners kunnen snel met bijvoorbeeld een AED ter plaatse gaan. De ambulance komt dan zo spoedig mogelijk om de professionele hulpverlening over te nemen. In gemeente Wijchen is het AED-netwerk 100% dekkend. Dit betekent dat er altijd op korte afstand een AED beschikbaar is. Ook kunnen inwoners gratis een reanimatiecursus volgen. Dit wordt uitgevoerd door EHBO Wijchen. Het college verleent hiervoor een subsidie.

Het is lastig om te bepalen of een uitbreiding van vrijwillige burgerhulpverlening nodig is. Hier zijn namelijk geen wettelijk of medische richtlijnen voor. De gemeente heeft geen compleet overzicht van aanwezige burgerhulpverlening. De gemeente stimuleert burgerhulpverlening door gratis reanimatiecursussen aan te bieden door EHBO Wijchen.

5. Wil het college deze problemen aankaarten bij de veiligheidsregio?

In een van de komende AB vergaderingen staat het onderwerp op de agenda en zal een presentatie worden gegeven. Deze presentatie zou ook voor de raad gegeven kunnen worden.